

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3 (1903)

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1894-1902), Περίοδος Α'

Δεκαετηρίς του Χριστιανικού Μουσείου 1884 - 1894

(ΧΑΕ) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

doi: [10.12681/dchae.1549](https://doi.org/10.12681/dchae.1549)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΧΑΕ). (2013). Δεκαετηρίς του Χριστιανικού Μουσείου 1884 - 1894. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3, 14-16. <https://doi.org/10.12681/dchae.1549>

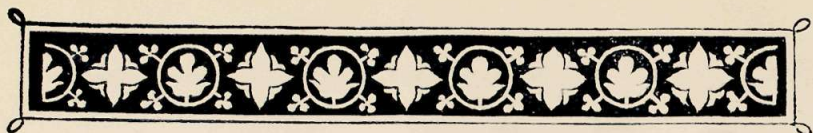

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Δεκαετηρίς του Χριστιανικού Μουσείου 1884 - 1894

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1894-1902), Περίοδος Α' • Σελ. 14-16

ΑΘΗΝΑ 1903

Δ'. Δεκαετηρίς τοῦ Χριστιανικοῦ Μουσείου.

1884 — 1894

Ἡ 23 Δεκεμβρίου 1894 συνεπληρώθη σὺν Θεῷ ἀντιλήπτορι ἡ δεκαετηρίς τοῦ ἡμετέρου Μουσείου, ὡς ἤδη ἀρχόμενοι εἴπομεν.

Τὸ ἔθος τοῦ δια τελετῶν καὶ ἑορτῶν πανηγυρίζειν τὴν δεκαετηρίδα δὲν εἶναι νέον.

Ἦδη ὁ Εὐσέβιος ἐν τῷ ΜΗ' κεφαλαίῳ τοῦ βίου τοῦ Μ. Κωνσταντίνου τῷ ἐπιγραφομένῳ « Δεκαετηρίδος Κωνσταντίνου πανηγυρις » ἀναφέρει, ὅτι ὁ πρῶτος οὗτος Χριστιανὸς Αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῇ δεκαετηρίδι αὐτοῦ « Πανδήμους ἐκτελῶν ἑορτάς, τῷ πάντων Βασιλεῖ Θεῷ εὐχαρίστους εὐχάς, ὥσπερ τινὰς ἀπύρους καὶ ἀκάπνους θυσίας ἀνεπέμπετο » (Πατρολογία ἕκδ. Mign. τόμ. 20 σελ. 964). Καὶ ἡμεῖς, κύριοι, ἐπὶ τῇ δεκαετηρίδι τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἡμετέρου Μουσείου, « Εὐχαρίστους εὐχάς », ὅση ἡμῖν δύναμις, τῷ Πατρὶ τοῦ ἐνιαίου φωτὸς πάσης ἐπιστήμης ἀναπέμποντες, ἀντιρητορικῶν λόγων, ποιητικῶν ἐκφράσεων καὶ ἑορταστικῶν πανηγύρεων, ἀπλοῦστατα διὰ ξηρῶν λόγων ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρουσιάσωμεν ἐνώπιον ὑμῶν τὴν τέως συντελεσθεῖσαν ἐργασίαν, ἣν, ὁμολογητέον ὅτι, μετὰ ἀνεκφράστου ζήλου πάντοτε ἐπετελέσαμεν.

Κατὰ τὴν δεκαετηρίδα ταύτην ὑπὸ τὴν Ἵψηλὴν πάντοτε Προστασίαν τῆς Μεγαλειοτάτης Σεπτῆς ἡμῶν Προστάτιδος, σὺν τῇ ὁμοψύχῳ καὶ προθύμῳ συνεργασίᾳ σεβαστῶν καὶ ἀγαπητῶν συναδέλφων ὑπὸ Χριστιανικὴν ἀρχαιολογικὴν ἔποψιν ἐμελετήσα-

μεν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ Ταινάρου μέχρι Μετεώρων, χιλιάδας ναῶν, μινωῶν, ἐρημοκλησιῶν καὶ χριστιανικῶν ἐρειπίων, ἐξετάσαντες καὶ περιγράψαντες.

Πλὴν δὲ τῆς Χριστιανικῆς Ἑλλάδος ἐξητάσαμεν τοὺς ἐν Σικελίᾳ ναοὺς τῆς Cefalu (1148), τοὺς ἐν Πανόρμῳ ναοὺς τῆς Μαρτοράνας (Martorana, τὸ πάλαι Santa Maria dell' Amiraglio καλουμένης 1132), τῆς Καπέλλας Παλατίνας (Capella Palatina, 1140 — 1143), τῆς Μητροπόλεως τοῦ Monreale (1189), τῆς Μητροπόλεως τῆς Μεσσήνης (1330), τῆς Κατάνης καὶ τὰς ἐν γένει ἐν τοῖς ἐκεῖ Μουσείοις πλουσίας Χριστιανικὰς ἀρχαιότητας.

Κατὰ τὰ δέκα ταῦτα ἔτη ἀνέγνωμεν καὶ ἀντεγράψαμεν ὑπὲρ τὰς 2,000 ἐπιγραφῶν ἐτοιμῶν πρὸς ἔκδοσιν. Ἐν δὲ τῷ Μουσείῳ ἡμῶν περιῆλθον 2088 ἀντικείμενα, ἅτινα λεπτομερῶς, οὐ μόνον ἐν τῷ κώδικι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδιαιτέροις δελτίοις ταῦτα κατεγράψαμεν.

Ἐκατὸν καὶ πλεόν ναοὺς ἰδίαις χερσὶ κατεμετρήσαμεν, ὧν τὰς ἀρχιτεκτονικὰς κατόψεις ὡσαύτως ἐν τῷ Μουσείῳ κατεθέσαμεν.

Ἐφωτογραφήσαμεν 400 διάφορα μνημεῖα τῆς Χριστιανικῆς τέχνης ναοὺς, μονὰς, εἰκόνας, ἱερὰ ἄμφια καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐπίθετα τιθέμενα ἐπὶ τῶν εἰκόνων τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου συνελέξαμεν τοῦ μὲν Ἰησοῦ 37, τῆς δὲ Θεοτόκου 111, τὸ ὅλον 148.

Ἀπὸ τῆς σκοτίας δὲ τοῦ τάφου διακοσίους καὶ πλεόν Βυζαντινοὺς ἀγιογράφους, ἀγνώστους τέως ὄντας, διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν ἀνεστήσαμεν καὶ τοῦντεῦθεν τῇ ἀθανασίᾳ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης παρεδώσαμεν.

Πρὸς δ' ἐπὶ τούτοις καὶ τὴν περὶ τῆς Μονῆς Δαφνίου συγγραφὴν ἡμῶν ἐξεδόκαμεν περὶ ἧς Ρῶσοι, Γερμανοί, Γάλλοι, Ἄγγλοι καὶ Οὐγγροὶ καθηγηταὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας εὐμενεστάτας κρίσεις ταύτης ἐξέφρασαν καὶ ἐδημοσίευσαν ¹⁾.

1) Ἴδὲ ταῦτας, Γ. Λαμπάκη. Μονὴ Δαφνίου μετὰ τὰς ἐπισκευὰς ἐν τῷ προλόγῳ.

Ἐσαύτως δὲ ἐπὶ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν τῷ Ζαππείῳ ἐκθέσεως τῶν ἔργων τοῦ Θερισίου, ἅτινα φροντίδι κυρίως τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Συμβούλου Ἐμμανουὴλ ἐλάβομεν, συνετάξαμεν τὸν ἐπεξηγηματικὸν κατάλογον τούτων, ἐν ᾧ ἱκανὰ ἐν τῷ προλόγῳ περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις, Ρωσσίᾳ, Γαλλίᾳ, Λονδίῳ καὶ Βιέννῃ Χριστιανικῆς τέχνης ἀναφέρομεν ¹⁾.

Οἱ διασημότεροι δὲ τῶν ἐν Γερμανίᾳ χριστιανῶν ἀρχαιολόγων Schultze καὶ Kraus ἱκανὰ περὶ τοῦ ἡμετέρου Χριστιανικοῦ Μουσείου δημοσιεύουσι πολλὰ παρ' αὐτοῦ, ὡς τοῦ μόνου ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀναμένοντες.

Πλὴν δὲ τῶν ἀνωτέρω, αἱ ἐπισκέψεις τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῶν Βασιλέων τῆς Α. Β. Ὑ. τοῦ Διαδόχου καὶ τῆς Α. Β. Ὑ. τῆς Συζύγου αὐτοῦ Σοφίας ἐν τῷ ἡμετέρῳ Μουσείῳ, ὡς καὶ ἡ ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ ἐπίσκεψις τῆς Α. Α. Μ. τῆς Αὐτοκρατείας Φρειδερίκου πρὸς σπουδὴν τῶν παρ' ἐμοὶ ἀποκειμένων Χριστιανικῶν κειμηλίων, ἀρκούντως, νομίζομεν, τιμῶσι τὸν σκοπὸν τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας, καὶ κρατύνουσι τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐπιστημονικὴν ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς ἀρχαιότητος πορείαν.

Τοιαύτη, κύριοι, ἡ συντελεσθεῖσα ἐργασία κατὰ τὰ παρελθόντα δέκα ἔτη, ἣτις ὡς πρὸς τὸν ὄγκον τῆς μελέτης ὄν παρουσιάζει ἡ ἡμετέρα πατρὶς εἶναι ὀλίγη, ὡς πρὸς τὰ μέσα δέ, ἄπερ ἔχομεν, πολλή.

Ἡ ἐν παντὶ ἀδελφικὴ ὑμῶν συνεργασία ἐνισχύει καὶ ἀναπτεροῖ τὸν ζῆλον ἡμῶν.

Εἴθε τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα ἡμῶν νὰ ἐορτάσωμεν ἐν ἰδίῳ ἀνεξαρτήτῳ Μουσείῳ, ἐν ᾧ ὡς ἐν Κιβωτῷ ἐς αἰεὶ νὰ διασωθῶσιν αἱ μέχρι τοῦ νῦν πολλαχῶς ἡμελημέναι πολιαὶ καὶ σεμναὶ Χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες.

1) Γ. Λαμπάκη. Κατάλογος τῆς ἐν Ζαππείῳ Ἐκθέσεως. Ἀθήναι 1891.